

2019-04-01

Dnr Ju2018/05292/L4

Justitiedepartementet

e-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

YTTRANDE FRÅN FORTUM SVERIGE AB

Yttrande avseende Kompletteringar till den nya Säkerhetsskyddslagen SOU 2018:82

Fortum vill härmed avge yttrande över de kompletteringar som föreslås till Säkerhetsskyddslagen syftande till att hindra att säkerhetsklassificerade uppgifter eller i övrigt säkerhetskänslig verksamhet utsätts för risker i samband med överlåtelser eller utkontraktering. Vi är positiva till förslag som kan öka samhällets möjligheter att skydda samhällskritiska funktioner och känsliga uppgifter som är förknippade med dessa.

Fortum bedriver en omfattande verksamhet i Sverige som i ett flertal avseende kan bedömas vara samhällskritiska bl.a. vattenkraftproduktion med dammar och kraftstationer med tillhörande nätinфраstruktur. Vi har även del i kärnkrafts- och vindkraftsproduktion samt har funktioner för att styra vår produktion och bedriva handel på den nordiska elmarknaden. Det handlar med andra om verksamheter och funktioner som är samhällskritiska. De är verksamheter som måste drivas effektivt och där drift, underhåll och utveckling ofta måste kunna hanteras utan dröjsmål.

Mot denna bakgrund ser vi ett antal risker med det som nu föreslås däribland:

- Svenska Kraftnäts kapacitet, som samordnande myndighet inom vår sektor, att snabbt hantera/godkänna säkerhetsskyddsavtal etc.
- Möjligheterna att tillgodose behovet av tydliga vägledning och vid behov rådgivning för tillämpning av de nya bestämmelserna.
- Utredningen föreslår ett system med sanktionsavgifter kombinerade med ett strikt ansvar där avgift ska tas ut när en avgiftsbelagd överträdelse inträffat. Detta kan i vissa delar ifrågasättas ur lämplighets- och rättssäkerhetsperspektiv.

2019-04-01

Svenska Kraftnäts tillsyn

Utredningen konstaterar att ett flertal av de myndigheter som förväntas få tillsynsansvar hittills endast bedrivit begränsad eller ingen tillsyn och att det därför är svårt att bedöma framtida resursbehov. Enlig SvK:s egen bedömning behövs 7 årsarbetskrafter för att hantera den ytterligare tillsyn som följer av utredningens förslag. Samtidigt konstaterar utredningen att många tillsynsmyndigheter pekat på svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Vi ser här en betydande risk för kapacitetsbrist i ljuset av ett förväntat stor antal ärenden avseende godkännande av säkerhetsskyddsavtal m.m. som kan förväntas hamna på SvK:s bord. Till detta kommer behovet av att utarbeta vägledningar.

Sanktionsavgifter med strikt ansvar

Förslag: Regleringen av sanktionsavgifter ska bygga på strikt ansvar. Det ska vara obligatoriskt att ta ut sanktionsavgift när en bestämmelse i säkerhetsskyddslagstiftningen som kan föranleda avgift har överträtts.

Enligt förslaget ska sanktionsavgiftens storlek bl.a. bestämmas med hänsyn den skada eller sårbarhet för Sveriges säkerhet som uppstått till följd av överträdelsen. Det torde vara mycket svårt för enskilda verksamhetsutövare att bedöma denna typ av skada och förslaget brister därför i förutsägbarhet i detta avseende.

De krav som ställs på verksamhetsutövare enligt säkerhetsskyddslagen innehåller i flera delar komplexa bedömningar. Strikt ansvar i form av sanktionsavgifter är inte förenligt med lagbestämmelser som ger stort utrymme för bedömningar och olika handlingsalternativ. Fortum anser att möjligheten för tillsynsmyndigheten att utfärda föreläggande förenat med vite, i enlighet förslagets 4 b kap. 1 §, är ett lämpligt och rättssäkert verktyg för att tillse att lagens bestämmelser efterlevs.

För det fall det ändå skulle anses nödvändigt att införa någon form av strikt ansvar anser Fortum att detta måste begränsas till krav som tydligt framgår av lagstiftningen, t.ex. att en säkerhetsskyddsanalys ska utföras. Däremot är det olämpligt att strikt ansvar införs för t.ex. underlåtenhet att vidta vissa skyddsåtgärder, eftersom identifikationen av vilka åtgärder som behövs innehåller flera led av bedömningar. I detta fall är det lämpliga myndighetsingripandet ett föreläggande som vid behov kan förenas med vite.

Med hänsyn till storleken på de sanktionsavgifter som kan bli aktuella, upp till 10 miljoner SEK kan det ifrågasättas om inte mer allmänjuridiska utgångspunkter för ansvar borde tillämpas. Ett strikt ansvar bör rimligen begränsas till lägre avgifter som närmast är av administrativ karaktär. Om avgifter på en högre nivå aktualiseras torde det ur rättssäkerhetsperspektiv vara lämpligare att utgå från grad av oaktsamhet eller uppsåt.

2019-04-01

Sammanfattning

Enligt Fortum är det befogat att privata aktörer deltar i arbetet med att skydda säkerhetskänslig verksamhet. De nya krav som enligt förslaget kommer att riktas mot enskilda aktörer innehåller i flera delar svåra bedömningar och måste därför enligt vår mening förenas med tydliga vägledningar och tillgång till rådgivning. Utöver detta måste regelverkets sanktionssystem vara transparent och rättssäkert. Ansvariga myndigheter kommer att behöva tillräckliga resurser för snabb och korrekt handläggning. Vi anser inte att förslaget i tillräckligt hög omfattning möter rimliga krav avseende vägledning, rådgivning, myndighetsresurser, transparens och rättssäkerhet.

Fortum Sverige AB:s handläggare i detta ärende är Jens Bjöörn,
tel. 0702-98 41 25, e-mail: jens.bjoorn@fortum.com

Med vänlig hälsning

FORTUM SVERIGE AB

Toni Kekkinen
VD Fortum Sverige AB